

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของ ครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม ตำบลกันตังใต้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ประเทศไทย

พุทธิพงศ์ บุญชู^{1*} และณรงค์ เบ็ญสอาด²

Received: December 28, 2024

Revised: July 6, 2025

Accepted: September 13, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม ตำบลกันตังใต้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนครัวเรือน จำนวน 252 คน สุ่มตัวอย่างแบบมีระบบโดยเลือกตัวอย่างจากประชากรที่มีการเรียงลำดับอยู่แล้ว เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประกอบด้วยปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม ที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.75-0.98 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ (Mean= 2.91, S.D.= 0.47) สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ประกอบด้วย จำนวนสมาชิกในครอบครัว ($\beta = -0.109$, $p < 0.05$) สถานะหรือบทบาทในชุมชน ($\beta = 0.147$, $p < 0.01$) ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย ($\beta = 0.346$, $p < 0.01$) เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ($\beta = 0.185$, $p < 0.01$) การได้รับการสนับสนุนระบบการจัดการขยะในชุมชน ($\beta = -0.322$, $p < 0.01$) โดยปัจจัยดังกล่าวสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ได้ร้อยละ 44.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลจากการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เรื่องประเภทขยะ การจัดการขยะที่ถูกต้อง จึงควรมีการจัดโครงการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม และหาแนวทางหรือมาตรการที่เข้มงวดเพื่อให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการขยะที่ถูกต้อง

คำสำคัญ: ขยะครัวเรือน / พฤติกรรมการจัดการขยะ / ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะ / ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำ / บ้านเกาะเคียม

* ผู้รับผิดชอบบทความ: ดร.พุทธิพงศ์ บุญชู วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง 89 หมู่ 3 ตำบลควนธานี อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง 92110 โทรศัพท์ 0896485626 E-mail: puttpong@scphtrang.ac.th

¹ สด. อาจารย์, หน่วยเทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยบริการ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง

² วท.ม. (อนามัยสิ่งแวดล้อม) นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเกาะเคียม

Factors Affecting Behavior in Household Waste Management among the Estuarine Coastal Community in Ban Kohkhiam, Kantangtai Sub-district, Kantang District, Trang Province, Thailand

Puttipong Boonchu^{1*} and Narong Bensa-ard²

Abstract

This research was an analytical cross-sectional study of the factors affecting the household waste management behaviors among the estuarine coastal community in Ban Kohkhiam, Kantangtai Sub-district, Kantang District, Trang Province. The sample group comprised representatives from 252 households, systematically selected from a population that was already sorted. Data were collected by using a questionnaire, consisting of leading factors, enabling factors, and supporting factors, with content validity between 0.67-1.00 and reliability between 0.75-0.98. Data were analyzed using descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research showed that household waste management behaviors were at a moderate level (Mean = 2.91, S.D. = 0.47). Factors affecting household waste management behaviors included the number of family members ($\beta = -0.109$, $p < 0.05$), status or role in the community ($\beta = 0.147$, $p < 0.01$), knowledge about waste ($\beta = 0.346$, $p < 0.01$), attitude toward waste management ($\beta = 0.185$, $p < 0.01$), and support for community waste management systems ($\beta = -0.322$, $p < 0.01$). These factors could jointly predict household waste management behaviors by 44.8 percent, with statistical significance at the 0.05 level. The results of this study show that most of the sample groups lacked adequate knowledge about types of waste and proper waste management. Therefore, a training program should be devised to provide additional knowledge while strict guidelines and measures should be identified to encourage people to change their behavior to properly manage waste.

Keywords: Household Waste / Waste Management Behavior / Factors Affecting Waste Management / Estuarine Coastal Community / Ban Kohkhiam

* **Corresponding Author:** Dr. Puttipong Boonchu, Sirindhorn College of Public Health, Trang, 89 Moo 2 Khuan Thani, Kantang, Trang, 92110, Tel. no. 0896485626 E-mail: puttipong@scphtrang.ac.th

¹ Dr.P.H. Lecturer, Information Technology and Resource Services Department, Sirindhorn College of Public Health, Trang

² M.Sc. (Environment Health), Public health academic expert, Ban Ko Khiam Subdistrict Health Promoting Hospital

1. บทนำ

ปัญหาขยะมูลฝอยในแหล่งชุมชนบริเวณปากแม่น้ำของประเทศไทย เป็นหนึ่งในประเด็นที่สำคัญที่กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวของชุมชนเมือง การส่งเสริมการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของประชาชนและการบริโภคที่ใช้ทรัพยากรเกินความพอดี ส่งผลให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยสะสมในแหล่งชุมชนอย่างมาก หากไม่มีการจัดการอย่างเหมาะสม ขยะเหล่านี้สามารถไหลจากพื้นที่ชุมชนลงสู่แม่น้ำและทะเลได้โดยง่าย กลายเป็นขยะทะเล โดยพบว่าขยะทะเลกว่า 80% มีต้นกำเนิดจากแหล่งบนบก (Dabrowska et al., 2021) ทำให้ประเทศไทยติดอันดับ 1 ใน 10 ของประเทศที่มีการปล่อยขยะลงสู่ทะเลมากที่สุดในโลก (Meijer et al., 2021) โดยในพื้นที่ 23 จังหวัดชายฝั่งทะเล พบมีขยะเกิดขึ้น 11.47 ล้านตัน ร้อยละ 16 ถูกนำไปกำจัดอย่างไม่ถูกวิธี และสามารถรั่วไหลลงสู่ทะเล 21,700-32,600 ตัน/ปี (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2562)

จังหวัดตรัง เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งอันดามันตอนล่างของประเทศไทย มีหลายอำเภอที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลหลายกิโลเมตร (สำนักงานสถิติจังหวัดตรัง, 2567) และพื้นที่บริเวณปากแม่น้ำเป็นพื้นที่ที่ประชาชนอาศัยหนาแน่นทำให้มีปริมาณขยะตกค้างในพื้นที่และเกิดการรั่วไหลลงสู่ท้องทะเล ส่งผลกระทบในทางลบต่อสุขภาพของมนุษย์ ต่อสังคม ต่อเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม (Fallati et al., 2019) หรือเกิดการสะสมของไมโครพลาสติกแพร่กระจายเข้าสู่ห่วงโซ่อาหาร (Choosuk et al., 2024; Browne et al., 2008) สอดคล้องกับการศึกษาของ ฐิโรจน์ โกวัณณะ (2562) พบว่า ไมโครพลาสติกในกระเพาะของปลาในพื้นที่อาศัยพื้นที่หาดเจ้าไหม นอกจากนี้ปัญหาขยะพลาสติกส่งผลให้สัตว์ป่าและสัตว์ทะเลตายจากการกินขยะพลาสติก (กรมควบคุมมลพิษ, 2566)

บ้านเกาะเคียม ตำบลกันตังใต้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เป็นชุมชนขนาดใหญ่ริมชายฝั่งปากแม่น้ำตรัง มีลักษณะภูมิประเทศหลากหลาย ทั้งภาคพื้นดิน ป่าชายเลน และพื้นที่ติดทะเลโดยตรง มีคลองไหลผ่านสู่ทะเล และยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่งที่สำคัญ ประชากรอาศัยในพื้นที่จำนวน 2,259 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง รวมถึงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง มีโรงงานปลาน้ำจืด มีร้านจำหน่ายอาหารทะเล (องค์การบริหารส่วนตำบลกันตังใต้, 2566) ด้วยลักษณะภูมิประเทศและอาชีพดังกล่าว ทำให้มีการใช้วัสดุที่เสี่ยงต่อการกลายเป็นขยะ เช่น เชือก แห อวน พลาสติกและโฟม เมื่อวัสดุเหล่านี้เสื่อมสภาพก็มักถูกทิ้งลงแหล่งน้ำกลายเป็นขยะทะเล โดยพบขยะประเภทพลาสติกมากที่สุด (กิตติวรา ศรแสง, 2565) และสอดคล้องกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (2564) พบว่า ขยะพลาสติกชนิดต่างๆ มีปริมาณสูงที่สุดในทุกปากแม่น้ำ

จากการสำรวจเบื้องต้นพบว่า ประชาชนชุมชนบ้านเกาะเคียมจำนวนมากยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการขยะอย่างถูกวิธี เช่น ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง มีการเผาขยะในที่โล่งแจ้ง และทิ้งขยะลงแม่น้ำ ส่งผลให้เกิดขยะตกค้างและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค ซึ่งสัมพันธ์กับอัตราการเกิดโรคติดต่อในพื้นที่ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเกาะเคียม, 2566) ถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลกันตังใต้จะมีการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะ เช่น

การอบรมให้ความรู้ การจัดกิจกรรมรณรงค์ การเพิ่มถังขยะในจุดต่างๆ แต่พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนหรือผลลัพธ์ที่ได้อาจยังไม่เป็นที่น่าพอใจ

ทั้งนี้จากแนวคิด ทฤษฎีแบบจำลองการวางแผนส่งเสริมสุขภาพ (PRECEDE-PROCEED Model: PPM) พบว่า พฤติกรรมสุขภาพของบุคคลเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุร่วมกัน ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกตัวบุคคล การจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจึงต้องเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุก่อน แล้วจึงวางแผนและกำหนดกลวิธีเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น โดยการวิเคราะห์พฤติกรรมสุขภาพแบบสหปัจจัยประกอบด้วย 2 ส่วนหลักๆ คือ ส่วนที่ 1 เป็นระยะของการวินิจฉัยปัญหา (Diagnosis phase) เรียกว่า PRECEDE และส่วนที่ 2 เป็นระยะของการพัฒนาแผน เรียกว่า PROCEED (Green & Kreuter, 2005)

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำ บ้านเกาะเคี่ยม กำลังประสบกับปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งเกิดจากการกระทำของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ และจากการจัดการที่อาจจะไม่ดีพอ อย่างไรก็ตามจากการทบทวนงานวิจัย พบว่า ยังขาดข้อมูลพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคี่ยม อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในครั้งนี้ โดยนำแบบจำลองการวางแผนส่งเสริมสุขภาพ เฉพาะส่วนที่ 1 PRECEDE มาใช้ซึ่งคาดว่าจะทราบปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอย และจะได้นำผลไปใช้เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคี่ยม ตำบลกันตังใต้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคี่ยม ตำบลกันตังใต้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Analytical cross-sectional study)

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยในพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านเกาะเคี่ยม ตำบลกันตังใต้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 561 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 252 คน ซึ่งคำนวณจากสูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และคำนวณเพิ่มอีกร้อยละ 10 เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูลหรือลดความผิดพลาดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) ซึ่งได้เลือกตัวอย่างจากประชากรที่มีการเรียงลำดับอยู่แล้ว

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย จำนวน 5 ส่วน ได้ผ่านการตรวจหาความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ในช่วงระหว่าง 0.67-1.00 และทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในตลาดเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 30 คน

3.2.1 ส่วนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล มีทั้งหมด จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และเป็นแบบเติมคำตอบสั้น (Short answer)

3.2.2 ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยนำ

1) ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย มีทั้งหมดจำนวน 20 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัย มีตัวเลือกให้ ตอบใช่ ไม่ใช่ หรือไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ มีเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้ ถ้าตอบถูกให้คะแนนเท่ากับ 1 ถ้าตอบผิดหรือไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 0 ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 0-20 คะแนน โดยแบ่งคะแนนความรู้เป็น 3 ระดับ 1) 0-12 คะแนน อยู่ในระดับน้อย 2) 13-15 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง 3) 16-20 คะแนนอยู่ในระดับมาก พิจารณาตามเกณฑ์ของบลูม (Bloom et al., 1971) คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าเท่ากับ 0.75

2) เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน จำนวน 15 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยแบ่งคะแนนเจตคติเป็น 3 ระดับ 1) 1.00-2.33 อยู่ในระดับไม่ดีอย่างยิ่ง 2) 2.34-3.66 อยู่ในระดับไม่ดี 3) 3.67-5.00 อยู่ในระดับดี ตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977) คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.83

3.2.3 ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยเอื้อ จำนวน 3 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด คือ 1) การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย 2) การมีผู้รับซื้อของเก่า และ 3) การเข้าถึงระบบการกำจัดขยะมูลฝอย

3.2.4 ส่วนที่ 4 แบบสอบถามปัจจัยเสริม

1) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 8 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เป็นประจำ (ทุกสัปดาห์ในหนึ่งเดือน) บ่อยครั้ง (อย่างน้อย 3 สัปดาห์ในหนึ่งเดือน) บางครั้ง (อย่างน้อย 2 สัปดาห์ในหนึ่งเดือน) นานๆ ครั้ง (อย่างน้อย 1 สัปดาห์ในหนึ่งเดือน) ไม่เคยเลย (ไม่เคยได้รับข่าวสารในเดือนที่ผ่านมา) โดยแบ่งคะแนนการได้รับข้อมูลข่าวสารเป็น 3 ระดับ 1) 1.00-2.33 อยู่ในระดับน้อย 2) 2.34-3.66 อยู่ในระดับปานกลาง 3) 3.67-5.00 อยู่ในระดับมาก ตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977) คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.96

2) การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจากบุคคลในครัวเรือน เพื่อนบ้าน บุคลากรสาธารณสุข และอบต. จำนวน 13 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคยเลย

โดยแบ่งคะแนนแรงสนับสนุนทางสังคม เป็น 3 ระดับ 1) 1.00-2.33 อยู่ในระดับน้อย 2) 2.34-3.66 อยู่ในระดับปานกลาง 3) 3.67-5.00 อยู่ในระดับมาก แผลผลคะแนนตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977) คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.98

3.2.5 ส่วนที่ 5 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ การรวบรวม การทิ้ง การคัดแยก และการกำจัด จำนวน 19 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ ทำเป็นประจำ (ทุกวันในหนึ่งสัปดาห์) ทำบ่อยครั้ง (4-6 วันในหนึ่งสัปดาห์) ทำนานๆ ครั้ง (1-3 วันในหนึ่งสัปดาห์) ไม่เคยทำเลย (ไม่เคยปฏิบัติเลย) โดยแบ่งคะแนนพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็น 3 ระดับ 1) 1.00-2.00 อยู่ในระดับไม่ดี 2) 2.01-3.00 อยู่ในระดับพอใช้ 3) 3.01-4.00 อยู่ในระดับดี แผลผลคะแนนตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1977) คำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.92

3.3 จริยธรรมการวิจัย โครงการวิจัยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข รหัสโครงการวิจัย P032/2566 วันที่ 27 กรกฎาคม 2566

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามวันและเวลาที่ได้นัดหมาย โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งคอยช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามเมื่อมีข้อสงสัยในคำถาม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติพรรณนา ด้วยค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) กำหนดค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ก่อนการวิเคราะห์สถิติถดถอยเชิงพหุ ผู้วิจัยได้ผ่านการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) (Hair et al., 2010)

4. ผลการวิจัย

4.1 ลักษณะส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 73.80 อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 32.90 รองลงมาคือ ประมง ร้อยละ 22.20 ส่วนใหญ่มีบ้านอยู่ในซอยรถเก็บขยะเข้าออกได้ ร้อยละ 45.20 และส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 84.50 และพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 56.98 ปี (S.D.= 13.35) มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 7,270.24 บาท (S.D.= 6350.09) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.14 คน (S.D.= 2.13) ระยะเวลาที่อยู่ที่พื้นที่เฉลี่ย 41.85 ปี (S.D.= 21.12)

4.2 ปัจจัยนำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean= 14.13, S.D.= 0.29) เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับดี (Mean= 3.83, S.D.= 0.35) แสดงในตารางที่ 1

4.3 ปัจจัยเสริม พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.14, S.D.= 0.93) และได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean= 3.04, S.D.= 1.09) แสดงในตารางที่ 1

4.4 ปัจจัยเอื้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม ร้อยละ 77.80 ผู้รับซื้อของเก่ามารับซื้อขยะมูลฝอยในชุมชน จำนวน 1-2 ครั้ง มากที่สุดร้อยละ 56.00 และจำนวน 1-2 ครั้ง ที่อบต. มาเก็บขยะที่บ้านมากที่สุด แสดงในตารางที่ 2

4.5 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ (Mean= 2.91, S.D.= 0.47) เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยพบว่า ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (Mean= 3.11, S.D.=0.71) รองลงมา คือ ด้านการทิ้งขยะมูลฝอย อยู่ในระดับพอใช้ (Mean= 2.81, S.D.= 0.45) ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับพอใช้ (Mean= 2.81, S.D.= 0.43) และด้านการรวบรวมขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (Mean= 2.79, S.D.= 0.46) อยู่ในระดับพอใช้ แสดงในตารางที่ 3

4.6 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย การได้รับการสนับสนุนระบบการจัดการขยะในชุมชน สถานะหรือบทบาทในชุมชน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.679 และสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่าง ได้ร้อยละ 44.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ 0.356 แสดงในตารางที่ 4

และสามารถเขียนสมการพยากรณ์พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม ในรูปคะแนนดิบ เป็นดังนี้ $Y = 1.601 - 0.019 \text{ จำนวนสมาชิก} + 0.147 \text{ สถานะหรือบทบาทในชุมชน} + 0.346 \text{ ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย} + 0.185 \text{ เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย} - 0.322 \text{ การได้รับการสนับสนุนระบบการจัดการขยะในชุมชน}$

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามปัจจัยนำ ปัจจัยเสริม ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม (n = 252)

รายการ	Mean	S.D.	ระดับ
ปัจจัยนำ			
-ความรู้	14.13	0.29	ปานกลาง
-เจตคติ	3.83	0.35	ดี
ปัจจัยเสริม			
-การได้รับรู้ข่าวสาร	3.14	0.93	ปานกลาง
-การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม	3.04	1.09	ปานกลาง

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ จำแนกตามปัจจัยเอื้อ ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำ
บ้านเกาะเคียม (n = 252)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การประชุม/ฝึกอบรม		
เคยเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม	56	22.20
ไม่เคยเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม	196	77.80
การมีผู้รับซื้อของเก่าที่บ้าน		
ไม่เคยเข้ามา	74	29.30
1-2 ครั้ง	141	56.00
3 ครั้งขึ้นไป	37	14.70
การได้รับการสนับสนุนระบบ		
การจัดการขยะในชุมชน		
ไม่เคยไปเก็บ	32	12.70
1-2 ครั้ง	178	70.60
3-4 ครั้ง	42	16.70

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกรายด้านของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย
ของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม (n = 252)

รายการ	Mean	S.D.	ระดับ
การรวบรวมขยะมูลฝอย	2.79	0.46	พอใช้
การทิ้งขยะมูลฝอย	2.81	0.45	พอใช้
การคัดแยกขยะมูลฝอย	3.11	0.71	ดี
การกำจัดขยะมูลฝอย	2.81	0.43	พอใช้
โดยรวม	2.91	0.47	พอใช้

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์อำนาจการทำนายของปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม (n = 252)

ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E.	Beta	t	p-value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
Constant	1.610	0.254		6.346	<0.001		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-0.025	0.011	-0.109	-2.279	0.024*	0.955	1.047
สถานะหรือบทบาทในชุมชน	0.195	0.064	0.147	3.040	0.003*	0.935	1.070
ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย	0.056	0.009	0.346	6.217	<0.001*	0.709	1.411
เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	0.252	0.075	0.185	3.352	0.001*	0.721	1.387
การได้รับการสนับสนุนระบบการจัดการขยะในชุมชน	-0.140	0.022	-0.322	-6.465	<0.001*	0.884	1.131

R = 0.679; R² = 0.461; Adjusted R² = 0.448; F = 34.949; p-value = 0.001; Std. Error of the Estimate = 0.356

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. อภิปรายผล

5.1 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน

จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง 3 ลำดับแรก คือ การลักลอบทิ้งขยะมูลฝอยในที่สาธารณะ แม่น้ำลำคลอง มีการกองทิ้งขยะบนพื้นดินก่อนที่จะมีการกำจัด และใช้วิธีการเผาขยะพลาสติกบริเวณบ้านและริมถนน ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจเบื้องต้นในพื้นที่ ทั้งนี้การที่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมระดับพอใช้ อธิบายได้ว่าเป็นผลจากการที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบแบบสอบถามด้านความรู้ไม่ถูกต้องในหลายประเด็น เช่น วิธีการกำจัดขยะ ความหมายของประเภทขยะ และผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง โดยมีความคิดว่าสามารถทิ้งขยะบริเวณที่สาธารณะประโยชน์ที่อยู่

ห่างไกลจากชุมชนได้ และหากเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือนชำรุดไม่ควรนำไปซ่อมเพราะไม่คุ้มค่า ดังนั้น หากชุมชนปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม จัดกิจกรรมให้ความรู้และปรับเจตคติที่ถูกต้องแก่ประชาชน ก็จะส่งผลทำให้ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด KAP โดยเชื่อว่า ความรู้เป็นพื้นฐานในการสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง และทัศนคติที่ดีจะนำไปสู่พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการ (Schwartz, 1975)

อย่างไรก็ตามพบว่าชุมชนบ้านเกาะเคียมมีการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ อธิบายได้ว่าเนื่องจากอบต.กันตังใต้ได้มีการจัดโครงการให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะแก่ผู้นำชุมชน อาสาสมัคร สิ่งแวดล้อม พร้อมกับวางแผนจัดตั้งธนาคารขยะหมู่บ้าน และโรงเรียนได้มีกิจกรรมส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนมีการคัดแยกขยะที่โรงเรียนเพื่อนำขยะมาใช้ประโยชน์ หรือเพิ่มรายได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ เทียงธรรม อินแก้ว (2563) พบว่า การคัดแยกขยะของประชาชนอำเภอบางกล่ำ อยู่ในระดับดี เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐมีการรณรงค์ พร้อมขอความร่วมมือให้ประชาชนคัดแยกขยะก่อนทิ้งและส่งเสริมให้นำขยะไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้

5.2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม ตำบลกันตังใต้ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง สามารถอธิบายได้ดังนี้

5.2.1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ความรู้ เจตคติ จำนวนสมาชิกของครอบครัว และสถานะหรือบทบาทในชุมชน

จากผลการศึกษา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย มีผลทางบวกต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม อธิบายได้ว่า ความรู้ เป็นปัจจัยนำเข้าที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรืออาจกล่าวได้ว่าความรู้จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม และความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่จะก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรม (ญาณิกา ศักดิ์ศรี, 2560) สอดคล้องกับการศึกษาของมณีรัตน์ ภาครูป และคณะ (2565) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดการทิ้งขยะของประชาชนบริเวณชายทะเล จังหวัดชลบุรี พบว่า ความรู้เรื่องผลกระทบของขยะมีผลต่อพฤติกรรมการลดการทิ้งขยะของประชาชน สอดคล้องกับศราวุฒิ ทับผดุง (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความรู้มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือน สอดคล้องกับการศึกษาของ Pham et al. (2023) พบว่า ความรู้มีผลต่อพฤติกรรมการลดขยะพลาสติกในท้องทะเลของผู้อาศัยเมืองฮอยอัน ประเทศเวียดนาม และการศึกษาครั้งนี้พบว่า เจตคติเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย มีผลทางบวกต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม อธิบายได้ว่าเจตคติของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งต่อปริมาณการเกิดขยะหรือของเสียในครัวเรือนหรือในชุมชน กล่าวคือ หากประชาชน มีเจตคติที่ดีต่อการลดอัตราการเกิดขยะมูลฝอยก็จะพยายามเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือวิถีชีวิตของตนเอง ให้มีส่วนทำให้เกิดขยะน้อยที่สุด (วสันต์ ศรีโยธี, 2563) สอดคล้องกับสุกัญญา บัวลาด (2560) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในเขตพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า เจตคติ สามารถร่วมพิจารณาการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพของประชาชน ได้ร้อยละ 33.2 สอดคล้องกับการศึกษาของ Amin et al. (2021) พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม Lombok สอดคล้องกับ Labib et al. (2021) พบว่า เจตคติ มีผลต่อความเต็มใจของครัวเรือนในการคัดแยกขยะในเมืองดัมมัม ประเทศซาอุดีอาระเบีย และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า จำนวนสมาชิกของครอบครัวมีผลทางลบต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำ บ้านเกาะเคียม อธิบายได้ว่าสมาชิกแต่ละคนภายในครัวเรือนเป็นผู้ที่สร้างขยะหรือของเสียขึ้นในอัตราที่แตกต่างกัน ดังนั้นครัวเรือนใดที่มีขนาดใหญ่ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกหลายคน ครัวเรือนนั้นก็จะเป็นแหล่งกำเนิดขยะหรือของเสียในปริมาณมากตามไปด้วย (วสันต์ ศรีโยธี, 2563) สอดคล้องกับการศึกษาของ Alhassan et al. (2020) พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีผลต่อพฤติกรรมการคัดแยกและกำจัดขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเมืองมิลเลเนียม ประเทศกานา และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สถานะหรือบทบาทในชุมชนมีผลทางบวกต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม อธิบายได้ว่า ผู้นำ แกนนำหรือผู้ที่มีความรู้ทางสังคมมีโอกาสเข้าร่วมการอบรมเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยหรือได้รับนโยบายจากหน่วยงานภาครัฐให้ร่วมผลักดันหรือขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอย จึงมีพฤติกรรมการจัดการขยะที่ดีกว่า ดังนั้นผู้นำหรือแกนนำครัวเรือนก็สามารถที่จะมีบทบาทสำคัญต่อการผลักดันให้ประชาชนมีความรู้ เจตคติที่ดี เพื่อให้ครัวเรือนในพื้นที่รับผิดชอบมีพฤติกรรมการจัดการขยะที่ถูกต้องมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ โซเฟีย เพ็ชรมาต (2559) พบว่า บทบาทหน้าที่ของท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและทุกภาคส่วน มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยในอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส สอดคล้องกับสุกันยา บัวลาด (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า จำนวนสถานะหรือบทบาทที่แสดงในชุมชน สามารถร่วมกันพิจารณาการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพของประชาชน ได้ร้อยละ 33.2

5.2.2 ปัจจัยอื่น ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนระบบการจัดการขยะในชุมชน

จากผลการศึกษา พบว่า การได้รับการสนับสนุนระบบการจัดการขยะในชุมชน มีผลทางลบต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบ้านเกาะเคียม อธิบายได้ว่าชุมชนจะต้องมีระบบสนับสนุนการจัดการขยะที่เหมาะสม เช่น จำนวนครั้งของการบริการจัดเก็บขยะไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป แต่ต้องมีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับปราโมทย์ เชื้อวชาญ (2559) กล่าวว่าความถี่ของการบริการเก็บขยะมูลฝอยมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยมากหรือน้อยได้ เพราะถ้าหากมีความถี่มากย่อมทำให้ปริมาณมูลฝอยที่เก็บได้มากกว่าการเก็บที่มีความถี่น้อยกว่า เพราะถ้ามีความถี่น้อยประชาชนก็พยายามนำขยะไปใช้ประโยชน์อื่นๆ เช่น นำเศษอาหารไปเลี้ยงสัตว์ หรือประโยชน์อื่นๆ ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดน้อยลงได้ สอดคล้องกับศุภกิจ ศรีสำราญ และคณะ (2565) เสนอแนะว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการจัดการขยะของชุมชน

ดังนั้นการมีระบบสนับสนุนการจัดการขยะที่ดีในระดับชุมชนจะส่งผลให้ประชาชนเกิดพฤติกรรมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของตนเองที่ดีมากขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่า ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย โดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต. รพ.สต. และโรงเรียน ควรเพิ่มเติมความรู้เรื่องประเภทขยะ การจัดการขยะที่ถูกต้อง แก่ประชาชน และส่งเสริมให้เกิดแกนนำของแต่ละครัวเรือนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกในครัวเรือน รวมทั้ง อบต. จะต้องจัดระบบการจัดการขยะที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องมากขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ชุมชนชายฝั่งปากแม่น้ำบนบกและท้องทะเลควบคู่กัน

7. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง สำหรับงบประมาณสนับสนุนการวิจัย และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมวิจัยทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

กิตติวรา ศรแสง. (2565). แนวทางการจัดการขยะทะเลบริเวณชายฝั่ง กรณีศึกษาเกาะลิบง จังหวัดตรัง

[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

กรมควบคุมมลพิษ. (2566). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2565.

<https://www.pcd.go.th/publication/30311/>

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2562, 17 กันยายน). มาเรียนรู้ขยะทะเล มหันตภัยร้ายในทะเลไทย ตอนที่ 1.

<https://www.dmcr.go.th/detailAll/35501/nws/141>

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง. (2564, 10 มิถุนายน). พามาชมผลการศึกษาชนิดและปริมาณขยะ

ปากแม่น้ำที่กั้นอ่าวไทย. <https://www.dmcr.go.th/detailAll/50890/nws/257>

โซเฟีย เพ็ชรฆาต. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมบนความร่วมมือ

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต

ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ญาณิกา ศักดิ์ศรี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อ
ตำแหน่งผ่าตัด ในระยะผ่าตัด ของพยาบาลห้องผ่าตัด [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์].
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิโรจน์ โกวัฒนะ. (2562, ม.ป.ป. สิงหาคม). ไมโครพลาสติกในปลาไทย.
<https://www.nfi.or.th/datas/files/Aug-Platu.pdf>
- เที่ยงธรรม อินแก้ว. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการจัดขยะมูลฝอยของประชาชน
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา. วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2(2), 23-33.
- ปราโมทย์ เชี่ยวชาญ. (2559). การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาอนามัย
สิ่งแวดล้อม หน่วยที่ 8. (น.30). สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มนิรัตน์ ภาณุรูป, เยาวภา ปฐมศิริกุล, รุจา รอดเข้ม, ปฎิภาณ เกิดลาภ, และ พงษ์สวัสดิ์ คชภูมิ. (2565).
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมลดการทิ้งขยะของประชาชนบริเวณชายทะเลจังหวัดชลบุรี.
วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 25(2), 124-139.
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านเกาะเคียม. (2566). รายงานการเฝ้าระวังโรค (รายงาน 506). ม.ป.พ.
- วสันต์ ศรีโยธี. (2563). รูปแบบพัฒนาพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะของประชาชน ในเขตอำเภอเชกา
จังหวัดบึงกาฬ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ฐานข้อมูล
วิทยานิพนธ์ (E-Thesis) SNRU - มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. https://gsmsis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=60426423118.
- ศุภกิจ ศรีสำราญ, สาธินี ศิริวัฒน์, อภิรติ วังคะฮาด, และ จักรกฤษณ์ พลราชม. (2565). พฤติกรรมและปัจจัย
เชิงสาเหตุในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชน. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ,
15(2), 46-59.
- ศราวดี ทับผดุง. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะมูลฝอยครัวเรือนในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบลที่ไม่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก [วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. NU Intellectual Repository.
<https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/handle/123456789/2567>
- สุกัญญา บัวลาด. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพของประชาชนในเขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสองคอน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม [วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานสถิติจังหวัดตรัง. (2567, 7 มีนาคม). ขนาดและที่ตั้ง.
<https://trang.nso.go.th/images/report/stitic/61/2.pdf>
- องค์การบริหารส่วนตำบลกันตังใต้. (2566, 6 มีนาคม). รายงานสภาพและข้อมูลพื้นฐาน.
<https://www.kantangtai.go.th/general1.php>

- Alhassan, H., Kwakwa, P. A., & Owusu-Sekyere, E. (2020). Households' source separation behaviour and solid waste disposal options in Ghana's Millennium city. *Journal of Environmental Management*, 259, 110055.
<https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2019.110055>
- Amin, M. A. A., Adrianto, L., Kusumastanto, T., & Imran, Z. (2021). Community knowledge, attitudes and practices towards environmental conservation: assessing influencing factors in Jor Bay Lombok Indonesia. *Marine Policy*, 120, 104521.
<https://doi.org/10.1016/j.marpol.2021.104521>
- Best, J. W. (1977). *Research in Education* (3rd ed). Prentice hall Inc.
- Bloom, B. S., Hastings, J. T., & Madaus, G. F. (1971). *Handbook on formative and summative evaluation of student learning*. McGraw-Hill.
- Browne, M. A., Dissanayake, A., Galloway, T. S., Lowe, D. M., & Thompson, R. C. (2008). Ingested microscopic plastic translocates to the circulatory system of the mussel, *Mytilus edulis* (L). *Environmental science & technology*, 42(13), 5026–5031.
<https://doi.org/10.1021/es800249a>
- Choosuk, C., Khunnikom, P., Boonsom, T., Khunwishit, S., Ruthirako, P., Nattharom, N., & Thitinthakorn, J. (2024). Local perspectives on community-driven marine debris management for sustainable tourism in the Andaman Islands, Thailand. *Geojournal of Tourism and Geosites*, 55(3), 1156–1163. <https://doi.org/10.30892/gtg.55316-1288>
- Dabrowska, J., Sobota, M., Swiader, M., Borowski, P., Moryl, A., Stodolak, R., Kucharczak, E., Zieba, Z., & Kazak, J. K. (2021). Marine waste—sources, fate, risks, challenges and research needs. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(2), 433. <https://doi.org/10.3390/ijerph18020433>
- Fallati, L., Polidori, A., Salvatore, C., Saponari, L., Savini, A., & Galli, P. (2019). Anthropogenic marine debris assessment with unmanned aerial vehicle imagery and deep learning: a case study along the beaches of the Republic of Maldives. *Science of The Total Environment*, 693, 133581. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2019.133581>
- Green, L. W. & Kreuter, M. (2005). *Health program planning: an educational and ecological approach* (4th ed.). McGraw-Hill.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: a global Perspective* (7th ed). Pearson Prentice Hall.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.

Sage Journals Home, 30(3), 607-610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>

Labib, O. A., Manaf, L., Sharaai, A. H., & Zaid, S. S. M. (2021). Understanding the effect of internal and external factors on households' willingness to sort waste in Dammam City, Saudi Arabia. *International journal of environmental research and public health*, 18(18), 9685. <https://doi.org/10.3390/ijerph18189685>

Meijer, L. J. J., Van Emmerik, T., Van der Ent, R., Schmidt, C., & Lebreton, L. (2021). More than 1000 rivers account for 80% of global riverine plastic emissions into the ocean. *Science Advances*, 7(18), eaaz5803. <https://doi.org/10.1126/sciadv.aaz5803>

Pham, T. B. N., Vu, B. P., Huynh, T. T. H. & Vu., D. H. (2023). Factors driving plastic-related behaviours: towards reducing marine plastic waste in Hoi An, Vietnam. *Journal of Cleaner Production*, 427, 139179. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.139179>

Schwartz, N. E. (1975). Nutritional knowledge, attitudes, and practices of high school graduates. *Journal of the American Dietetic Association*, 66(1), 28–31.

